

Povestea lui Tudor Oprea

Copiii autisti arata simptomele tuturor celorlalti copii - asa ca pediatrii, antrenati sa caute in primul rand semnele fizice ale unor afectiuni genetice sau ale bolilor, sunt dezarmati in fata unei afectiuni precum autismul care poate fi diagnosticata doar pe baza comportamentului.

Acesta este si motivul pentru care, asemeni multor parinti, am avut nevoie de destul de mult timp (si de cateva vizite la cativa pediatri si neurologi) pentru a constientiza ce era in neregula cu Tudor. Desi mama lui simtise o diferenta fata de alti copii inca de la varsta de 1 an, abia in jurul varstei de 2 ani si 3 luni am realizat in ce consta aceasta diferenta : Tudor nu acorda nici un fel de atentie celor care incercau sa interactioneze sau sa vorbeasca cu el. Indiferent de ceea ce faceam, Tudor privea mereu in alta parte, parca mereu preocupat de altceva. Iar, atunci cand se intampla sa fie foarte interesat de un lucru nou, nu simtea niciodata nevoia sa ne arate si noua, parintilor, interesele lui (sa ne impartaseasca sau sa ne intrebe din priviri “ce e?”).

Timp de trei luni am incercat sa-l invatam sa ceara “apa” (fie verbal, fie printr-un gest simplu – sa arate cu degetul spre cana cu apa) inasa Tudor nu intelegea nevoia de comunicare si, in caz ca parintii nu “stiau” deja de ce are nevoie, incepea sa tipe pentru a ne determina sa incepem sa “probam” nevoile lui (“poftim apa!”, “poftim mancare!” ..).

In ciuda asigurarilor pediatrului (“Blaga a vorbit la 4 ani” , “aveti rabdare, va incepe sa vorbeasca in cele din urma!”) am realizat intr-un tarziu problema : nu faptul ca Tudor nu vorbea era ingrijorator ci faptul ca Tudor nu intelegea nici un cuvint si nu acorda deloc atentie celor din jur – neavand astfel ocazia de a invata.

Odata obtinut diagnosticul, situatia s-a clarificat rapid: identificasem o problema concreta si trebuia sa gasim o solutie. Am descoperit destul de repede numeroase materiale despre autism, despre optiunile de terapie, studiile si marturiile altor parinti. In circa o luna de zile ne-am familiarizat cu conceptele, ne-am schimbat modul de relationare cu Tudor, am identificat un consultant roman si am recrutat 4 terapeuti care, in februarie 2008 (pe cand Tudor avea 2 ani si 5 luni) au inceput terapia ABA.

Dupa 4 luni atitudinea lui Tudor fata de cei din jur a inceput sa se schimbe in mod radical – era mult mai interesat de interactiunea cu adultii, invatase sa recunoasca (sa intelega) cateva zeci de cuvinte si era foarte interesat sa invete numele tuturor animalelor si obiectelor din cartile sale pentru copii.

In luna iunie si iulie intreaga echipa de terapeuti a participat la doua cursuri organizate de Asociatia Autism Romania si de catre Fundatia Inimi Deschise cu participarea unor experti americani in domeniul ABA. Aceste cursuri ne-au invatat diferenta intre principiile si procedurile de lucru ABA, oferindu-ne astfel mai multa libertate in adaptarea terapiei in functie de posibilitatile si necesitatile lui Tudor.

Obiectivele s-au schimbat si Tudor a invatat destul de repede sa-si exprime nevoile (sa ceara la toaleta sau sa ceara mancarea preferata), sa se joace cu jucariile si sa comunice prin cuvinte foarte simple.

Modul de lucru s-a schimbat si mai mult la sfarsitul lui Septembrie 2008 cand am inceput colaborarea cu expertii ABA de la Applied Behavior Consultants din California care, la solicitarea unor familii din Romania, au decis sa demareze un “proiect pilot” oferind servicii de consultanta pentru 10 cazuri din Romania.

Lectiile de dezvoltare a cunostintelor (precum culorile sau numele obiectelor din casa) au fost inlocuite cu lectii de formare a abilitatilor assertive, necesare pentru a evita eventuale crize comportamentale. Tudor a invatat sa spuna “da-mi jucaria, e a mea!” sau “lasa-ma” astfel incat, trei saptamani mai tarziu Tudor a putut incepe sa frecventeze o gradinita din sistemul public de invatamant insotit de un terapeut care urmarea modul in care interactiona cu ceilalti copii, il ajuta si il redirectiona spre activitatile specifice.

In prezent, la un an de la inceperea terapiei, Tudor vorbeste in propozitii scurte si nu scapa nici o ocazie pentru a povesti tuturor experientele sale de la gradinita sau din vizitele la bunici. Merge in continuare la gradinita pentru 3-4 ore pe zi unde invata sa-si faca prieteni de varsta lui. Lucreaza insa si acasa, cu o echipa de 3 terapeuti, alte 25 de ore pe saptamana. Terapia s-a transformat de mult din lucrul sistematic la masa intr-un joc dirijat cu grija de terapeuti prin care Tudor descopera si experimenteaza in fiecare zi lucruri noi.